

Biuletyn Roku Czochralskiego

Biuletyn Społecznego Komitetu Roku Czochralskiego

Wrocław

7 listopada 2015 r.

rok IV, numer **31/136**

*****

Wydarzenia związane z Janem Czochralskim

- ▶ 6 listopada – Adam Gadomski – *Jan Czochralski, rodem z Kcyni – o Jego metodzie w nauce i życiu* oraz film z wystawy materiałowej w Berlinie w 1927 r. – Zespół Szkół Publicznych (ZSP), Gąsawa (woj. kujawsko-pomorskie, w pobliżu Żnina)
- ▶ 6 listopada – Adam Gadomski – *O dorobku naukowo-badawczym niedocenianego geniusza eksperymentu z sąsiedztwa i ważności jego dokonań dla rozwoju fizyki i nauk pokrewnych* oraz prezentacja filmu z wystawy materiałowej w Berlinie w 1927 r. – XIV Ogólnopolska Sesja Kół Naukowych Fizyków (UTP, 6-9.11.2015), Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy (UTP), Bydgoszcz; www.xivosknf.utp.edu.pl/.

Zapowiedzi

- ♥ 13 listopada – reż. Anna Laszczka – *Powrót chemika* – emisja filmu w kanale Planete+, godz. **18:40**
- ♥ 15 listopada – reż. Anna Laszczka – *Powrót chemika* – emisja filmu w kanale Planete+, godz. **14:50**

Informacje prasowe i internetowe

II

- ◆ 20 października – *130. rocznica urodzin Prof. Jana Czochralskiego* – www.pw.edu.pl/Uczelnia/Aktualnosci/130.-rocznica-urodzin-Prof.-Jana-Czochralskiego i www.biuletyn.pw.edu.pl/Kultura-i-Tradycja/130.-rocznica-urodzin-Profesora-Jana-Czochralskiego
- ◆ październik (?) – Edward Drzewiecki – *Trzeba pamiętać i wspominać...* – rozdział w książce pt. "Szkoło, szkoło, gdy cię wspominam... 70 lat Liceum Ogólnokształcącego w Kcyni we wspomnieniach", wyd. Wyższa Szkoła Pedagogiki i Administracji, Poznań 2015; str. 59-62
- ◆ październik (?) – Jan Majewski – *Od prof. Jana Polewczyńskiego do prof. Jana Czochralskiego* – rozdział w książce pt. "Szkoło, szkoło, gdy cię wspominam... 70 lat Liceum Ogólnokształcącego w Kcyni we wspomnieniach", wyd. Wyższa Szkoła Pedagogiki i Administracji, Poznań 2015; str. 85-87

* * * * *

Kwerenda w Niemczech

Zanim powołany zostanie Narodowy Instytut Czochralskiego, NIC, już teraz możliwe są kolejne odkrycia ważnych dokumentów dotyczących prof. Jana Czochralskiego.

Od prawie trzech lat poszukiwana jest możliwość sfinansowania kwerendy w niezbadanych dotychczas archiwach niemieckich. Niestety, próby przekonania instytucji spełzły na niczym; nie wchodzi też w grę zgłoszenie grantu. A czas ucieka... Najważniejsze, jak się dotychczas wydawało, to znalezienie osoby, która podjęłaby się zadania zbadania archiwów. I taka osoba JEST! I twierdzi, że przy okazji innych swoich poszukiwań natrafiła już na dokumenty (wojskowe) dotyczące prof. Jana Czochralskiego. Poszukiwania nie będą więc prowadzone "w ciemno", co znacznie obniża koszty kwerendy i pozwala na efektywny pobyt w archiwach.

Ów doświadczony archiwista przedstawił szczegółowy kosztorys swojego pobytu w Niemczech. Na razie wystarczy stwierdzić, że trzy najważniejsze wyprawy to:

- Berlin - koszt około 5200 zł
- Freiburg Bryzgowijski - 5600 zł
- Koblencja - 5700 zł.

Podane koszty obejmują 5-dniowy pobyt, przejazd i diety.

Apeluję więc do serc, sumienia (jesteśmy coś winni Czochralskiemu!) i... kieszeni osób i instytucji, które chciałyby i mogły wesprzeć tę niezbędną kwerendę. Nie liczę na całą kwotę od jednego sponsora - raczej chodzi o uciulanie jej od kilku/kilkunastu/kilkudziesięciu osób czy instytucji. To będzie mniej obciążające dla każdego, a pozwoli zgromadzić konkretną kwotę choćby na pierwszą wyprawę. Jeśli da ona dobre wyniki, to z następnymi nie powinno być kłopotu :-). Na razie zbieram więc tylko oferty pomocy (petomasz1@wp.pl), później ustalimy w jaki sposób i komu przekazać zebrane fundusze. Zainteresowanym osobom i instytucjom prześlę bardziej szczegółowy wykaz kosztów takiej kwerendy.

Z góry serdecznie dziękuję. Wszyscy przecież zdajemy sobie sprawę, że bez dokumentów z archiwów niemieckich nasza wiedza o prof. Czochralskim jest niepełna a może nawet i niewłaściwa.

p.tom.

*****

Gazety o procesie (2)

Mamy już **106** notatek i artykułów prasowych o przedwojennym procesie "Czochralski-Broniewski". Dziś trudno analizować charakter poszczególnych gazet, dlatego niektóre dużo pisały, a inne tylko raz zamieściły małą notatkę. Oprócz "zwykłych" tytułów można znaleźć bardzo "nadęte" lub sugerujące sensację. Oto kilka ciekawszych:

Wróg kraju i społeczeństwa polskiego; Czochralski nie miał matury - sensacja na rozprawie sadowej; Dzwon olimpijski narodu polskiego; Tajemnica stopu "B"; Jaką rolę spełniał prof. Czochralski?; Sensacyjny proces o stop "B"; Prof. Czochralski a tajemnice wojskowe; Profesor politechniki zmuszony do skargi przeciw koledze; Dwaj profesorowie przed sądem; Tajemnicza karjera prof. Czochralskiego; Tajemnicze kulisy procesu o zniestawienie prof. Broniewskiego; Jako świadek zeznawał minister Świętosławski; Stop B przed sądem.

*****

*Paweł Tomaszewski
INTiBS PAN*